

Pälkäneen kunnan varhaiskasvatuksen lääkehoitosuunnitelma

päivitetty 10.04.2026

Sisällysluettelo

Johdanto	3
1. Yksiköissä toteutettava lääkehoito	4
1.1 Välitöntä hoitoa vaativa	4
1.2 Pitkäaikaissairauden ylläpitohoito	4
1.3 Satunnainen, lyhytaikainen lääkehoito	4
1.4 Lääkehoidon vaaratapahtuma	5
2 Lääkehoitoon liittyvien riskientunnistaminen janiihin varautuminen	5
2.1 Lääkehoitoon liittyvien riskien tunnistaminen ja niihin varautuminen	5
2.2 Varhaiskasvatusyksikössä käytettävät riskialttiit lääkkeet	6
3. Lääkehoidon vastuut, osaamisen varmistaminen ja yl- läpittäminen	7
3.1 Lääkehoitoon liittyvät toimijat ja tehtävät	7
3.2 Lapsen lääkehoidon vastuut	8
3.3 Lupakäytännöt	9
Varhaiskasvatuksen lähihoitajat ja lastenhoitajat	9
Perhepäivähoitajat, varhaiskasvatuksen ohjaajat ja lastenhoitajat, joilla ei ole yllä mainittua koulutusta	9
Varhaiskasvatuksen opettajat, joilla ei ole yllä mainittua koulutusta	10
3.4 Osaaminen	10
4. Varhaiskasvatuksen yksikkökohtainen lääkehoitosuunnitelma	10
4.1 Lapsen lääkehoitosuunnitelma	11
Lääkehoitosuunnitelmaan kirjataan:	11
4.2 Lääkkeiden säilytys	12
5 Vaaratapahtumien ilmoittaminen, käsittely ja seuranta	12
5.1 Lääkehoidon vaaratapahtumassa toimiminen	12
LIITE 1 Yleisimmät lääkehoitoa vaativat tilanteet ja tukimateriaalivinkit Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty. Yleisimmät lääkehoitoa vaativat tilanteet	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
LIITE 2 Lapsen henkilökohtainen lääkehoitosuunnitelma	16
LIITE 3 Lapsen lääkekortti	19
LIITE 4 Yksikkökohtainen lääkehoitosuunnitelma	20
LIITE 5 Lääkehoidon vaaratapahtumailmoitus	21

Johdanto

Terveydenhuoltolain (1326/2010) 32§ mukaan on terveydenhuollon oltava palveluja järjestäessään potilaan hoidon tarpeen edellyttämässä yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa. Tämän lääkehoitosuunnitelman perustana ovat Sosiaali- ja terveysministeriön vuonna 2021 julkaisema opas Turvallinen lääkehoito, Opas lääkehoitosuunnitelman tekemiseen sosiaali- ja terveydenhuollossa, Potilasturvallisuusasetus 341/2011 sekä Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992, 5 §. Pälkäneen kunnan varhaiskasvatuksen lääkehoitosuunnitelmaa noudatetaan varhaiskasvatuksessa ja se liitetään osaksi kunnallisten varhaiskasvatusyksiköiden turvallisuussuunnitelmaa. Kuntakohtaisen suunnitelman pohjalta kukin varhaiskasvatusyksikkö suunnittelee lääkehoidon kannalta tarpeelliset toimenpiteet yksittäisen lapsen tarpeen mukaan. Varhaiskasvatuksessa noudatetaan kunnan lääkehoitosuunnitelman periaatteita.

Varhaiskasvatuksen perustehtävä ei ole lapsen lääkehoidosta vastaaminen. Päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa lasten lääkehoitoa toteutetaan kuitenkin erilaisissa toimintaympäristöissä ja erilaisen koulutuksen saaneiden työntekijöiden toimesta. Tämän takia sekä kunnalla että jokaisessa yksikössä tulee olla käytössä lääkehoitosuunnitelma. Lisäksi jokaisella lapsella, jolla on jatkuva lääkitys, tulee olla kirjattuna lapsen yksilöllinen lääkehoitosuunnitelma. Varhaiskasvatusympäristöjä, joissa lääkehoitoa toteuttavat muut kuin terveydenhuollon koulutuksen saaneet henkilöt, kutsutaan Turvallinen lääkehoito -oppaassa lääkehoidon epätyypilliseksi alueiksi. Lääkehoitoon peruskoulutukseltaan kouluttamaton henkilö voi osallistua luonnollista tietä (suu, nenä, silmät, korvat, peräaukko) annettavan ja ihon alle pistettävän lääkehoidon toteuttamiseen yksittäistapauksissa tai yksilökohtaisen suunnitelman ja tarvittavan lisäkoulutuksen jälkeen.

Lääkehoitosuunnitelman tarkoituksena on yhtenäistää lääkehoidon toteutus ja toteuttamiseen liittyvä vastuunjako sekä varmistaa lääkehoidon turvallisuus ja niihin liittyvien vaaratapahtumien ennaltaehkäisy kaikissa Pälkäneen kunnan varhaiskasvatuspalveluiden toimintayksiköissä. Tämä suunnitelma sisältää ohjeet lääkkeiden säilyttämisestä, lääkehoidon toteutuksesta ja lääkehoidon vaikutusten seuraamisesta sekä toiminnasta mahdollisen lääkehoidon vaaratapahtuman sattuessa. Lisäksi suunnitelma sisältää ohjeet lääkehoidon toteuttajien vastuista, osaamisen varmistamisesta ja lääkkeenantoluvista.

Suunnitelma on laadittu vuoden 2026 maaliskuussa. Suunnitelman laadinnassa on huomioitu Pirkanmaan hyvinvointialueen ja varhaiskasvatuksen yhdessä laatima mallipohja lääkehoitosuunnitelmalle.

Suunnitelma on hyväksytty 13.4.2026.

Allekirjoitus

Merja Hietanen

Apulaisylilääkäri

Lasten, nuoren ja perheiden palvelut, Pirkanmaan hyvinvointialue

1 Yksiköissä toteutettava lääkehoito

Jokaisessa varhaiskasvatusyksikössä tulee olla oma yksikkökohtainen lääkehoitosuunnitelma, joka on laadittu tämän yhteisen varhaiskasvatuksen lääkehoitosuunnitelman pohjalta.

Varhaiskasvatuksessa annettava lääkehoito on pääosin luonteeltaan satunnaista ja/tai oireen mukaista lääkehoitoa. Liitteeseen 1 on koottu yleisimmät lääkehoitoa vaativat tilanteet. Lääkehoitoa annetaan varhaiskasvatuksessa lapselle laadittavan yksilöllisen lääkehoitosuunnitelman mukaan (liite 2). Lääkehoidon toteutuksesta kirjataan lapsen lääkekorttiin (liite 3) tarvittavat tiedot sekä vaikutukset.

Lähtökohtana on, että lapsen lääkehoito toteutetaan aina ensisijaisesti kotona.

Varhaiskasvatuksessa lapselle annetaan vain välttämättömät lääkkeet hoitopäivän aikana. Säännöllistä lääkitystä tarvitsevien lasten huoltajia voi hoidettavan sairauden luonteen mukaan kehottaa keskustelemaan lasta hoitavan lääkärin kanssa siitä, olisiko lapselle mahdollista määrätä pitkävaikutteisia lääkkeitä, jolloin lapsen lääkehoidon toteuttaminen onnistuisi kotona aina ennen ja/tai jälkeen hoitopäivän.

Varhaiskasvatuksessa annettava lääkehoito perustuu lääkärin määräykseen ja lääkereseptiin. Varhaiskasvatuksessa ei ole erillisiä akuutissa tilanteessa annettavia lääkkeitä. Joillakin lapsilla on tarvittaessa annettavia lääkkeitä (esim. epilepsiaan kohtauslääke), joita annostellaan lääkehoitosuunnitelman mukaisesti.

Turvallisen lääkehoidon lähtökohtana on yhteistyö vanhempien ja kasvattajien välillä. Tätä yhteistyötä ja lääkehoidon onnistumista tukevat yhteisesti laaditut varhaiskasvatus- ja lääkehoitosuunnitelmat.

On useita lääkkeitä, joihin ei reseptiä tarvita. Näitä ovat jotkut ihottumat ja niihin käytettävät perusrasvat. Tällöin ei tarvita lääkärin kirjallista ohjetta vaan tulee luottaa lapsen huoltajiin ja antaa lääkettä hänen ohjeensa mukaisesti. Toistuvasta itsehoitolääkkeillä toteutettavasta hoidosta on hyvä tehdä lääkehoitosuunnitelma.

Aurinkorasvoista, huulirasvoista, Bepanthenista ei tarvitse tehdä suunnitelmaa.

Lääkehoidon tilanteet voidaan jakaa:

1.1 Välitöntä hoitoa vaativa

Esimerkiksi

- anafylaksian (äkillinen, allerginen, shokkityyppinen reaktio) hoito
- insuliinishokin hoito
- kouristuksen (kuumekouristukset, epilepsia) hoito
  - kirjataan lapsen yksilölliseen lääkehoitosuunnitelmaan (liite 2)

1.2 Pitkäaikaissairauden ylläpitohoito

Esimerkiksi

- insuliinihoito diabeteksessa
- astman hoitava lääkitys
- epilepsialääkitys
  - kirjataan lapsen yksilölliseen lääkehoitosuunnitelmaan (liite 2)

1.3 Satunnainen, lyhytaikainen lääkehoito

Esimerkiksi

- silmätipat
- antibioottikuuri
  - kirjataan lapsen yksilölliseen lääkehoitosuunnitelmaan (liite 2) tai lääkekorttiin (liite 3)

1.4 Lääkehoidon vaaratapahtuma

- ”läheltä piti”-tilanne
- lääkityspoikkeama
- haittatapahtuma
  - kirjataan lääkehoidon vaaratapahtumailmoitukseen (liite 5)

Varhaiskasvatuksessa annetaan lääkkeitä yksilöllisen suunnitelman mukaan.

Yksiköissä sovitaan seuraavista käytännöistä:

- Vastuuhenkilöiden nimeäminen ja kirjaaminen sekä lääkehoitosuunnitelman tekeminen ja säilyttäminen tietosuojalain edellyttämällä tavalla
- lääkehoidon vaatima informointi tietosuojalakia noudattaen
- lääkkeen antamiseen liittyvä koulutus ja osaamisen ylläpitäminen
- menettelytavat toimintaympäristön ulkopuolella esim. retket
- mahdollisten vaaratapahtumien raportointi, käsittely ja seuranta

Varhaiskasvatuksessa lapselle annettavat lääkkeet tuodaan varhaiskasvatusyksikköön annostusohjeineen niiden alkuperäispakkauksessa. Lisäksi tulee olla kirjallisesti tiedossa seuraavat tiedot:

- lapsen nimi
  - lääkkeen nimi
  - lääkkeen vahvuus
  - mihin aikaan lääke annetaan
  - missä lääke säilytetään (lämpötila)
  - miten lääke annetaan (niellä, veteen sekoitettuna, hengitettävä jne.)
  - avaamispäivämäärä pakkauksiin, joissa on rajattu säilyvyys (esim. silmätipat, insuliinit)
- Varhaiskasvatuksessa lääkkeet ovat lapsen henkilökohtaisia, eikä niitä saa antaa toiselle lapselle.

2 Lääkehoitoon liittyvien riskien tunnistaminen ja niihin varautuminen

2.1 Lääkehoitoon liittyvien riskien tunnistaminen ja niihin varautuminen

Lapsen kanssa toimivien henkilöiden tulee saada riittävät tiedot lapsen sairaudesta ja sen vaatimista toimenpiteistä, jotta lääkehoito toteutuu turvallisesti. Nämä tiedot saadaan ensisijaisesti huoltajilta, mutta tarvittaessa myös hoitovastuussa olevan tahon kautta.

Tavallisimpia pitkäaikaissairauksien lääkkeitä, joita annostellaan varhaiskasvatuspäivän aikana ovat diabeteksen hoitoon käytettävä insuliini, epilepsialääkkeet sekä vakavaan allergiseen reaktioon annettava adrenaliinipistos.

Varhaiskasvatusyksikössä tulee olla sovittuna selkeä työnjako, ketkä huolehtivat lapsen lääkehoidosta sekä miten toimitaan poikkeuksellisissa tai yllättävissä tilanteissa.

Taulukko 1. Varhaiskasvatustyksikössä toteutettavan lääkehoidon riskejä.

Riski	Miten varaudutaan
Lääkehoitoon osallistuvan henkilöstön osaaminen	Huolehditaan, että lääkehoitoon osallistuva henkilö osallistuu suositeltuun lääkehoidon lisäkoulutukseen tarpeen mukaan
Poikkeukset tavanomaisesta päiväohjelmasta (päivystys, retket, perhepäivähoidon varahoito ym.)	Laaditaan yhdessä sovittu toimintamalli, miten lääkehoidon osalta toimitaan poikkeavan toimintahetken / päivän aikana.
Lääke annetaan väärälle lapselle	Välitön yhteydenotto 116 117 ja huoltajaan. Mikäli lapsen vointi on huono, yhteys 112. Ennen lääkkeenantoa tarkistetaan lääkepakkauksesta lapsen nimi ja annostus. Tehdään vaaratapahtumailmoitus (liite 5).
Virheellinen antotapa	Yhteydenotto 116117 ja huoltajaan. Mikäli lapsen vointi huono, yhteys 112. Lapsen henkilökohtaiseen lääkehoidosuunnitelmaan kirjataan, miten lääke annetaan. Onko kyseessä esim. pistos vai suun kautta annettava lääke, saako tabletin murskata, tuleeko se säilyttää valolta suojassa jne.
Annettu lääkeannos on virheellinen, annosta muutettu, lääkkeenanto unohdettu tai lääke lopetettu	Yhteydenotto 116 117 ja huoltajaan. Mikäli lapsen vointi on huono, yhteys 112. Huoltajan vastuulla on ilmoittaa lääkkeen annosmuutokset/lopettaminen. Tehdään vaaratapahtumailmoitus (liite 5).
Lääke ei ole alkuperäisessä pakkauksessa	Lääke tulee toimittaa varhaiskasvatukseen alkuperäisessä pakkauksessa. Lääkepakkauksessa tulee näkyä lapsen nimi ja annosteluohje.
Vakava allerginen reaktio	Tunnistetaan reaktio, yhteydenotto 112. Mikäli lapselle määrätty adrenaliinipistos (Epipen, Ject), annetaan lääke.
Riskialttiit lääkkeet esim. insuliini	Tiedostetaan, että insuliinin liika-annos voi aiheuttaa vakavan vaaratilanteen. Huolehditaan erityisestä tarkkuudesta annostelun suhteen.
Tarvittaessa otettavat lääkkeet	Esim. kuume/kouristuslääkkeet kuume-kouristajalla, epileptikolla. Kirjataan lapsen henkilökohtaiseen lääkehoidosuunnitelmaan, missä lääke säilytetään (turvallisuusnäkökulma) ja minkälaisessa tilanteessa lääke annetaan.
Lääke vanhentunut	Huoltajien vastuulla on huolehtia lääkityksen voimassaolosta ja huolehtia vanhentuneiden lääkevalmisteiden toimittamisesta aptekkiin.

2.2 Varhaiskasvatustyksikössä käytettävät riskialttiit lääkkeet

Tavallisimpia varhaiskasvatuksessa annosteltavia riskialttiita lääkkeitä ovat pääsääntöisesti insuliini ja ADHD:n hoidossa käytettävät, huumausaineiksi luokiteltavat lääkkeet. Insuliini liian isona annoksena laskee verensokeria altistaen muun muassa kouristuksille ja jopa aivovauriolle. Insuliinin annostelun yhteydessä tulee noudattaa erityistä huolellisuutta.

ADHD-lääkkeisiin liittyy potentiaalinen väärinkäyttöriski. Valtaosin ADHD-lääkkeet otetaan aamuisin kotona ennen varhaiskasvatukseen tuloa. Yksittäiset lapset saattavat tarvita lisäännoksen iltapäivästä. Jotta lääke ei joudu kenenkään sellaisen käsiin, jolle se ei kuulu, lääke tulee säilyttää lukitussa tilassa, johon lapsilla ei ole pääsyä.

3. Lääkehoidon vastuut, osaamisen varmistaminen ja yläpitäminen

3.1 Lääkehoitoon liittyvät toimijat ja tehtävät

Lapsen lääkehoito on osa varhaiskasvatusta ja lapsen hoidon kokonaisuutta, josta vastaa lasta terveydenhuollon puolella hoitava lääkäri. Varhaiskasvatuksen henkilöstön on tärkeää tietää, miksi lääkettä annetaan, mitä lääkettä, kuinka paljon, miten ja mitä antoreittiä käytetään. Myös lääkehoidon vaaratapahtumailmoitus (liite 5) tehdään, mikäli lääkehoitoon on liittynyt läheltä piti -tilanne, lääkepoikkeama tai haittatapahtuma. Perusedellytyksenä on huoltajien ja henkilöstön välinen luottamuksellinen ja avoin yhteistyö.

Tavanomaisissa sairaustapauksissa lääkkeiden antaminen on ensisijaisesti huoltajien vastuulla. Huoltajat vastaavat siitä, että lapsen lääkehoidon tarve ja lääkehoidon kannalta kaikki tarvittava tieto on käytettävissä. Huoltajat toimittavat lääkkeet annosteluohjeineen alkuperäispakkauksessa. Huoltajat toimittavat selkeät, yksinkertaiset ohjeet lääkeannoksista ja muista tarvittavista toimenpiteistä (esim. mahdolliset lääkehoitoon liittyvät ravitsemusohjeet) sekä niiden mahdollisista vaikutuksista hoitoon. Huoltajat huolehtivat, että lääkkeen antamiseen tarvittavat välineet toimitetaan varhaiskasvatusyksikköön. Huoltajat vastaavat myös kasvattajien tiedottamisesta lääkkeen muutoksista/päivityksistä lääkkeen antamisessa.

Lapselle voidaan antaa lääkärin määräämät lääkkeet, jotka on määrätty jatkuvaan käyttöön ja joiden annostelu-aika ajoittuu lapsen varhaiskasvatuspäivään. Läkettä voidaan antaa lääkkeen määrääjän (reseptilääke) tai terveydenhuollon ammattilaisen (itsehoitolääke ja ravintolisät) kirjallisen ohjeen mukaisesti. Edellä mainitut käytännöt kirjataan lapsen lääkehoitosuunnitelmaan.

Yksiköissä toteutetaan välitöntä hoitoa vaativat, satunnaisia oireita lievittävät ja pitkäaikais-sairauden ylläpitohoitotoimenpiteet. Lääkehoitoa toteuttavalla henkilöstöllä tulee olla tarvittava osaaminen ja riittävä lisäkoulutus sekä tarvittaessa pistosluvat. Perehdyttämisessä on huolehdittava myös lääkkeiden säilytyspaikan sijainnin kirjaamisesta ja näyttämisestä (yksikkökohtainen lääkehoitosuunnitelma).

Varhaiskasvatuksen aluepäällikkö vastaa yksikön lääkehoitosuunnitelman ajantasaisuudesta ja päivityksestä. Uudet työntekijät perehdytetään lääkehoitosuunnitelman sisältöön heti työsuhteen alkaessa. Henkilöstön vastuulla on toimia lääkehoitosuunnitelman mukaisesti. Jokainen yksikön työntekijä vastaa hätätilanteessa ensiaputoimenpiteistä.

Erikoissairaanhoidon (TAYS) vastuulla olevien pitkäaikaissairaiden lasten hoitotoimenpiteet ja lisäkoulutuksen järjestävät hoitavan tahon vastuuhenkilöt (kuntoutusohjaaja, omahoitaja tms.). Varhaiskasvatuksen henkilöstö ovat vastuussa yhteydenotosta tarvittaessa näihin henkilöihin.

Lapsen ja hänen läheistensä lääkehoidon ohjaus ja neuvonta tapahtuvat terveydenhuollossa.

Varhaiskasvatuksen aluepäälliköt vastaavat tämän suunnitelman tiedottamisesta ja käyttöönotosta omissa yksiköissään sekä siitä, että yksikössä on käytettävissä riittävä tieto ja asiantuntemus. Tietoja käsitellään tietosuojalakea ja vaitiolovelvollisuutta noudattaen.

3.2 Lapsen lääkehoidon vastuut

Lapselle tehdään aina kirjallinen lääkehoitosuunnitelma, mikäli lapsi tarvitsee lääkehoitoa hoitopäivän aikana. Lapsen lääkehoitosuunnitelma tulee tehdä ennen lapsen lääkehoidon aloittamista varhaiskasvatuksessa. Lapsen lääkehoitosuunnitelmassa sovitaan varhaiskasvatuksessa toteutettavasta lääkehoidosta yhdessä lapsen huoltajan kanssa. Suunnitelmassa sovitaan muun muassa lapselle annettavista lääkkeistä, lääkkeen antamiseen liittyvistä asioista, lääkehoitoon mahdollisesti liittyvästä seurannasta ja toimenpiteistä sekä lääkehoidon vastuu- ja varahenkilöistä varhaiskasvatuksessa.

Hoitava lääkäri

- vastaa siitä, että lapsen lääkehoito on ajan tasalla
- ottaa kantaa lääkehoidon tarpeeseen ja määrää lääkkeen
- määrittelee mitä lääkettä käytetään, millä annoksella ja kuinka kauan

Terveydenhuolto

Mikäli lääkehoito vaatii erityistä osaamista (esim. insuliinipistos), huolehtii lääkehoidosta vastaava terveydenhuollon taho (esimerkiksi Tampereen yliopistollisen sairaalan lastentautien poliklinikka) osaamiseen vaadittavien taitojen opastamisesta varhaiskasvatuksen henkilöstölle yhteistyössä huoltajien kanssa. Diabetesta sairastavien lasten kohdalla on mahdollisuus Taysin kuntoutusohjaajan tai muun poliklinikan työntekijän perehdytykseen.

Varhaiskasvatuksen aluepäällikkö

- vastaa siitä, että lapselle on laadittu kirjallinen henkilökohtainen lääkehoitosuunnitelma
- myöntää luvan yksittäiselle työntekijälle toteuttaa lapsikohtaisesti lääkehoitoa varmistettuaan, että työntekijä on käynyt lääkehoidon lisäkoulutuksen, antanut näytön pistoshoidosta ja saanut Pirhan osoittaman lääkärin luvan toteuttaa sitä
- vastaa välttämättömän tiedon siirtämisestä (varhaiskasvatuslaki 41§)
- vastaa yksikön henkilöstön perehdyttämisestä Pälkäneen kunnan lääkehoitosuunnitelmaan ja yksikkökohtaiseen suunnitelmaan
- pitää listaa lääkehoitokoulutuksen käyneistä työntekijöistä ja heidän osaamisensa ylläpitämisestä
- vastaa työvuorosuunnittelusta niin, että lääkehoitokoulutuksen/perehdytyksen saaneita työntekijöitä on vuorossa koko lääkehoitoa tarvitsevan lapsen hoitoajan
- vastaa salassa pidettävien asiakirjojen/tietojen säilyttämisestä annettujen säännösten mukaisesti
- vastaa asianmukaisesta lääkkeiden säilytyksen järjestämisestä
- vastaa siitä, että kaikilla yksikön työntekijöillä on tiedossa elvytyslääkkeitä tarvitseva lapsi, missä elvytyslääkkeitä säilytetään ja lääkkeiden annosteluohjeet
- vastaanottaa lääkehoidon vaaratapahtumailmoitukset sekä käsittelee ne työyksikössä ja lähettää tiedon varhaiskasvatusjohtajalle.
- huolehtii, että yksikössä on ensiapukoulutuksen saaneita työntekijöitä

Varhaiskasvatuksen työntekijä

- vastaa siitä, että lapsen henkilökohtainen lääkehoitosuunnitelma tehdään keskustellen huoltajien kanssa
- vastaa perehdytyksen ja lääkehoitoluvan saatuaan lapsen lääkkeen antamisesta omassa lapsiryhmässä
- tekee havaitusta lääkehoidon vaaratapahtumasta ilmoituksen ja ilmoittaa asiasta huoltajille sekä esihenkilölleen
- varmistaa luonnollista tietä annettavien lääkkeiden osalta, että lääkkeen annostelu on ennalta sovitun mukainen
- arvioi omalta osaltaan lapsen lääkehoidon vaikuttavuutta ja kertoo havainnoistaan huoltajille
- huolehtii retkille mukaan lapsen mahdollisen lääkityksen
- vastaa lapsen lääkkeiden oikeasta ja turvallisesta säilyttämisestä
- työntekijä on velvollinen ilmoittamaan, jos hän ei koe hallitsevansa hänelle annettua työtehtävää, jolloin työnantaja on velvollinen järjestämään hänelle lisäperehdytystä
- kirjaa päivittäin ylös antamansa lääkkeet lääkekorttiin sovitulla tavalla

Määräaikaisella henkilöstöllä tulee olla sama perehdytys ja lääkehoitolupa kuin muillakin työntekijöillä toteuttaakseen lapsen lääkehoitoa varhaiskasvatuksessa. Opiskelija ei osallistu varhaiskasvatuksessa lapsen lääkehoitoon.

Lapsen huoltajat

- tiedottavat jo hakuvaiheessa lääkehoidon tarpeesta varhaiskasvatuksen lääkehoidosta vastaavalle henkilölle, varhaiskasvatuksen aluepäällikölle
- ensisijaisesti perehdyttävät varhaiskasvatuksen henkilöstön lapsensa lääkehoidon toteuttamiseen
- laativat yhteisessä keskustelussa varhaiskasvatuksen työntekijöiden kanssa lapsen henkilökohtaisen lääkehoitosuunnitelman
- tiedottavat henkilökuntaa kirjallisesti, mikäli lääkkeen annostusohjeisiin on tullut muutoksia lääkärin määräyksestä sekä vastaavat tiedottamisesta lapsen siirtyessä toiseen varhaiskasvatuspaikkaan
- vastaavat lääkkeiden asianmukaisuudesta ja niiden toimittamisesta alkuperäispakkauksissa varhaiskasvatusyksikköön ja sieltä kotiin
- vastaavat lääkkeiden ja lääkeannostelussa käytettävien välineiden hävittämisestä

3.3 Lupakäytännöt

Varhaiskasvatuksessa työskentelee eri ammattiryhmiä erilaisissa työtehtävissä. Lasten kasvatuksesta päiväkodeissa vastaavat varhaiskasvatuksen opettajat, lastenhoitajat ja ohjaajat. Perhepäivähoitajat toimivat omassa kodissaan. Nämä henkilöt voivat olla osallisia lapsen lääkehoidossa lääkehoitoluvan saatuaan. Aluepäällikkö vastaa työtehtävien organisoimisella ja rekrytoinnilla siitä, että lapsen henkilökohtainen lääkehoitosuunnitelma toteutuu. Varhaiskasvatuksen aluepäällikkö vastaa riittävästä henkilöstön lääkehoito-osaamisesta yksikössään koko toiminta-aikana.

Varhaiskasvatuksen lähihoitajat ja lastenhoitajat

Lähihoitajat ja lastenhoitajat ovat lääkehoitoon koulutettua nimikesuojattua henkilöstöä. Osaamista päivitetään 3–5 vuoden välein.

Perhepäivähoitajat, varhaiskasvatuksen ohjaajat ja lastenhoitajat, joilla ei ole yllä mainittua koulutusta

- lääkehoito perustuu työntekijän suostumukseen
- osallistuu lääkehoitokoulutukseen ennen lääkehoidon toteuttamista ja jatkossa säännöllisesti ylläpitäen tietotaitoaan.

Varhaiskasvatuksen opettajat, joilla ei ole yllä mainittua koulutusta

- lääkehoito perustuu työntekijän suostumukseen
- on mahdollisuus osallistua lääkehoitokoulutukseen ennen lääkehoidon toteuttamista ja jatkossa säännöllisesti ylläpitäen tietotaitoaan.

Varhaiskasvatuksen yksiköissä työskentelee myös esimerkiksi ruoka- ja siivouspalvelun henkilöstöä. Nämä henkilöt eivät osallistu lapsen lääkehoitoon.

3.4 Osaaminen

Henkilöstön lääkehoidon osaamista arvioidaan, ylläpidetään ja kehitetään säännöllisesti. Jokaisen työntekijän velvollisuus on ylläpitää ja kehittää omaa osaamistaan kouluttautumalla säännöllisesti tarpeen mukaan. Varhaiskasvatuspäällikön vastuulla on luoda siihen mahdollisuus. Varhaiskasvatuksessa työskenteleville järjestetään lääkehoitokoulutusta vuosittain. Koulutuksen toteuttaja huolehtii yhdessä varhaiskasvatuksen hallinnon kanssa siitä, että koulutus vastaa kyseisen lääkehoidon osaamisvaatimuksia.

Ensisijaisesti lääkehoitoa varhaiskasvatuksessa toteuttaa työntekijä, jolla on peruskoulutuksensa (lähihoitaja/lastenhoitaja) pohjalta lääkehoito-osaamista. Työntekijä, jonka tutkintoon ei ole kuulunut lääkehoidon opintoja voi toteuttaa lääkärin lapselle määräämää, luonnollista tietä annettavaa lääkehoitoa. Tällöin lääkehoidon toteuttaminen perustuu työntekijän suostumukseen, perehdytykseen, lisäkoulutukseen ja osaamisen varmistamiseen, sekä työnantajan myöntämään lapsi- ja lääkekohtaiseen lupaan. Aluepäälliköllä on vastuu varmistaa, että työntekijä on saanut riittävän lääkehoidon perehdytyksen. Käytännössä perehdyttäjänä toimii huoltaja tai terveydenhuollon edustaja. Pistoslääkityksen toteuttaminen vaatii niin lähihoitajakoulutettujen kuin muidenkin ammattilaisten osalta Pirkanmaan hyvinvointialueen nimeämän lääkärin allekirjoittaman yleisen pistoslääkehoitoluvan, joka tulee uusia vähintään 5 vuoden välein. Luvan hyväksyminen edellyttää pistosnäytöjen suorittamista. Ensimmäisen pistosnäytön voi antaa Tays/lasten diabetespoliklinikan tarjoaman lisäkoulutuksen yhteydessä. Seuraavat pistosnäytöt annetaan varhaiskasvatuksen sopiman yhteistyötahon valvomana. Mikäli työntekijä toteuttaa pistoslääkehoitoa jatkuvasti työssään, voidaan seuraava pistoslääkehoidon lupa myöntää esihenkilön puolelta. Varhaiskasvatuksen aluepäällikkö antaa tämän jälkeen lapsen lääkehoitosuunnitelmassa pistoshoitoa toteuttaville työntekijöille luvan toteuttaa pistoshoitoa tietylle lapselle.

Läkehoidon toteuttaja vastaa itse siitä, että hän toteuttaa lääkehoitoa lääkärin lääkemääräyksen, koulutuksensa, ammatillisen vastualueensa tai lääkehoidosta tehdyn suunnitelman ja varhaiskasvatusyksikön lääkehoitosuunnitelman mukaisesti. Varhaiskasvatuksen aluepäälliköillä on vastuu pitää listaa lääkehoitokoulutuksen käyneistä työntekijöistä ja heidän osaamisensa ylläpitämisestä Jokainen yksikön työntekijä vastaa hätätilanteessa ensiaputoimenpiteistä.

4. Varhaiskasvatuksen yksikkökohtainen lääkehoitosuunnitelma

Varhaiskasvatuksen aluepäälliköt on vastaavat siitä, että varhaiskasvatusyksikölle on laadittu lääkehoitosuunnitelma. Varhaiskasvatuksen yksikkökohtainen lääkehoitosuunnitelma kuvaa yksikössä toteutettavaa lääkehoitoa ja yksikön tilannetta lääkehoidon näkökulmasta. Varhaiskasvatuksen henkilöstön lääkehoidon osaamista tulee arvioida, ylläpitää ja kehittää.

Varhaiskasvatuksen vuorotyöluonteisuuden vuoksi on huomioitava, että osaavia työntekijöitä on paikalla lääkehoitoa tarvitsevan lapsen koko hoitopäivän ajan. On huolehdittava siitä, että varhaiskasvatusyksikössä on riittävä määrä henkilöstöä, jotka hallitsevat lääkehoidon osaamisen myös työntekijöiden sairauspoissaolojen ja loma-aikojen turvallisen lääkehoidon toteuttamisen

mahdollistamisen kannalta. Vuorohoitoa järjestävissä yksiköissä on mietittävä se, miten lääkehoitoa tarvitsevan lapsen hoidon toteuttaminen järjestetään (esim. ilta- ja yöhoito).

Yksikkökohtainen lääkehoitosuunnitelma päivitetään vuosittain. Suunnitelmaan lisätään tiedot yksikön työntekijöiden lääke- ja pistoslupien myöntö- ja vanhenemispäivämääristä.

Varhaiskasvatuksen yksikkökohtaisen lääkehoitosuunnitelman pohja löytyy Intrasta (liite 4).

4.1 Lapsen lääkehoitosuunnitelma

Lapsikohtaisen lääkehoidon tarpeen on arvioinut ja suunnitellut lasta hoitava taho, jota käytetään tarvittaessa asiantuntijana. Kirjallinen lapsen lääkehoitosuunnitelma laaditaan pitkäaikais sairauden lääkehoidosta. Lääkehoitosuunnitelman laativat lapsen huoltajat ja varhaiskasvatuksen aluepäällikön valtuuttama työntekijä. Lääkehoitosuunnitelma laaditaan yhteisessä keskustelussa huoltajien kanssa ja työntekijä kirjaa suunnitelman. Lapsen huoltajien tulee olla tietoisia siitä, kuka lääkehoitoa varhaiskasvatuksessa toteuttaa. Laadittu lääkehoitosuunnitelma tuodaan tiedoksi varhaiskasvatuksen aluepäällikölle. Suunnitelmaa laadittaessa pohditaan lapsen lääkehoidon ja terveydentilan seurannan tarpeet ja millä laajuudella ja toimenpiteillä näihin tarpeisiin pystytään vastaamaan. Lääkehoitosuunnitelma päivitetään toimintavuoden alussa (syksyllä) ja aina tarvittaessa. Lapsen lääkehoitosuunnitelman pohja löytyy Intrasta.

Lyhytaikaisen lääkehoidon kohdalla noudatetaan lääkärin tai terveydenhuollon ammattilaisen määräämää annostusta, joka kirjataan lapsen lääkehoitosuunnitelmaan tai lyhytaikaisessa käytössä lääkekorttiin. Tällöin lääkekorttiin kirjataan lapsen nimi, lääkkeen nimi, annos, antotapa, lääkekuurin päättymispäivä sekä huoltajan allekirjoitus. Lääkekorttiin kirjataan aina lääkettä annettaessa lääkkeen antoaika, lääkemäärä ja kuka lääkkeen antoi. Kaikkia lääkehoidon vaikutuksia on seurattava päivän aikana ja pyydettyessä niistä on raportoitava sovitulla tavalla.

Lääkehoitosuunnitelmaan kirjataan:

- mistä sairaudesta tai oireesta on kyse
- milloin lääkehoitoa tarvitaan
- keiden on tarpeen tietää tästä suunnitelmasta (tietosuojalaki)
- missä ja miten lääke säilytetään
- miten lääke annetaan
- miten lääke hävitetään
- kuka lääkkeen antaa (merkitään erilliseen lääkekorttiin)
- vastuuhenkilöt
- erityistilanteisiin varautuminen
- ensiapukäytännöt
- vastuut varhaiskasvatuksen toimijoiden ja huoltajien kesken
- missä suunnitelma säilytetään
- mitä muita toimenpiteitä kuin lääkkeen antamista tilanne edellyttää:
  - ambulanssin kutsuminen
  - ilmoittaminen huoltajille
  - mitä oireita seurataan
  - muita lääkkeen antamiseen liittyviä toimenpiteitä (esim. verensokerin mittaaminen)

Lapsen siirryessä ryhmästä tai yksiköstä toiseen, henkilökunta toimittaa lapsen lääkehoitosuunnitelman eteenpäin lapsen mukana. Suunnitelmaa ei arkistoida.

4.2 Lääkkeiden säilytys

Lääkkeitä säilytetään varhaiskasvatuspaikassa lukittavassa kaapissa, lääkkeen säilytysohjeen mukaisesti ja niille määrättyssä lämpötilassa, poissa lasten ulottuvilta. Lasten tarvitsemat lääkkeet suositellaan säilytettäväksi erillään henkilökunnan käyttöön tarkoitettusta ensiapukaapista. Alkuperäispakkauksessa olevat lääkkeet suositellaan säilytettävän suljettavassa rasiassa, jossa on lapsen nimi ja kuva. PKV- ja huumausainelääkkeet säilytetään lukitussa tilassa siten, että vain lääkehoitoa toteuttavat työntekijät pääsevät niihin käsiksi.

Huoltajat tuovat lääkkeet alkuperäispakkauksessa siten, että lääkärin määräys (lääkkeen nimi, vahvuus, annostus ja lapsen nimi) on luettavissa. Vaihtoehtoisesti voi tuoda kopion alkuperäisestä reseptistä. Huoltajat huolehtivat lääkkeiden voimassaolon päättyessä vanhojen lääkkeiden hävittämisestä asianmukaisesti sekä uuden lääkkeen tuomisesta varhaiskasvatukseen.

Varhaiskasvatusyksiköt eivät hanki lapsille tarkoitettuja lääkkeitä, vaan huoltajat toimittavat lapselle annettavat lääkkeet varhaiskasvatusyksikköön. Varhaiskasvatusyksikön ensiapukaappeihin ei sisällytetä lääkevalikoimaa lapsille. Sivustyspalveluilla ei ole velvoitetta varautua poikkeustilanteisiin varastoiden jodi- tabletteja lapsille tai henkilöstölle.

Varhaiskasvatusyksikön lääkehoitosuunnitelmassa tulee kuvata yksikön toteutus lääkkeiden säilytyksestä, lämpötilaseurannasta sekä toiminta lämpötilapoikkeamatilanteessa.

5 Vaaratapahtumien ilmoittaminen, käsittely ja seuranta

5.1 Lääkehoidon vaaratapahtumassa toimiminen

Lääkehoidon vaaratapahtumat voivat olla joko haittatapahtumia, poikkeamia tai läheltä piti - tapahtumia. Lääkehaittatapahtumalla tarkoitetaan vaaratapahtumaa, joka aiheuttaa haittaa lapselle/potilaalle ja/tai joka ajallisesti liittyy lääkkeen käyttöön. Haittatapahtumat voivat johtua joko lääkkeen ominaisuuksista kuten lääkkeen aiheuttamista haittavaikutuksista tai lääkityspoikkeamista.

Poikkeamat puolestaan voivat johtua tekemisestä, tekemättä jättämisestä tai suojausten pettämisestä. Lääkityspoikkeamia ovat esimerkiksi lääkkeen annosteleminen väärään aikaan, väärällä annoksella, väärän antoreitin kautta tai ennalta sovitun lääkeannoksen jääminen kokonaan väliin. Lääkityspoikkeamasta voi aiheutua haittaa lapselle.

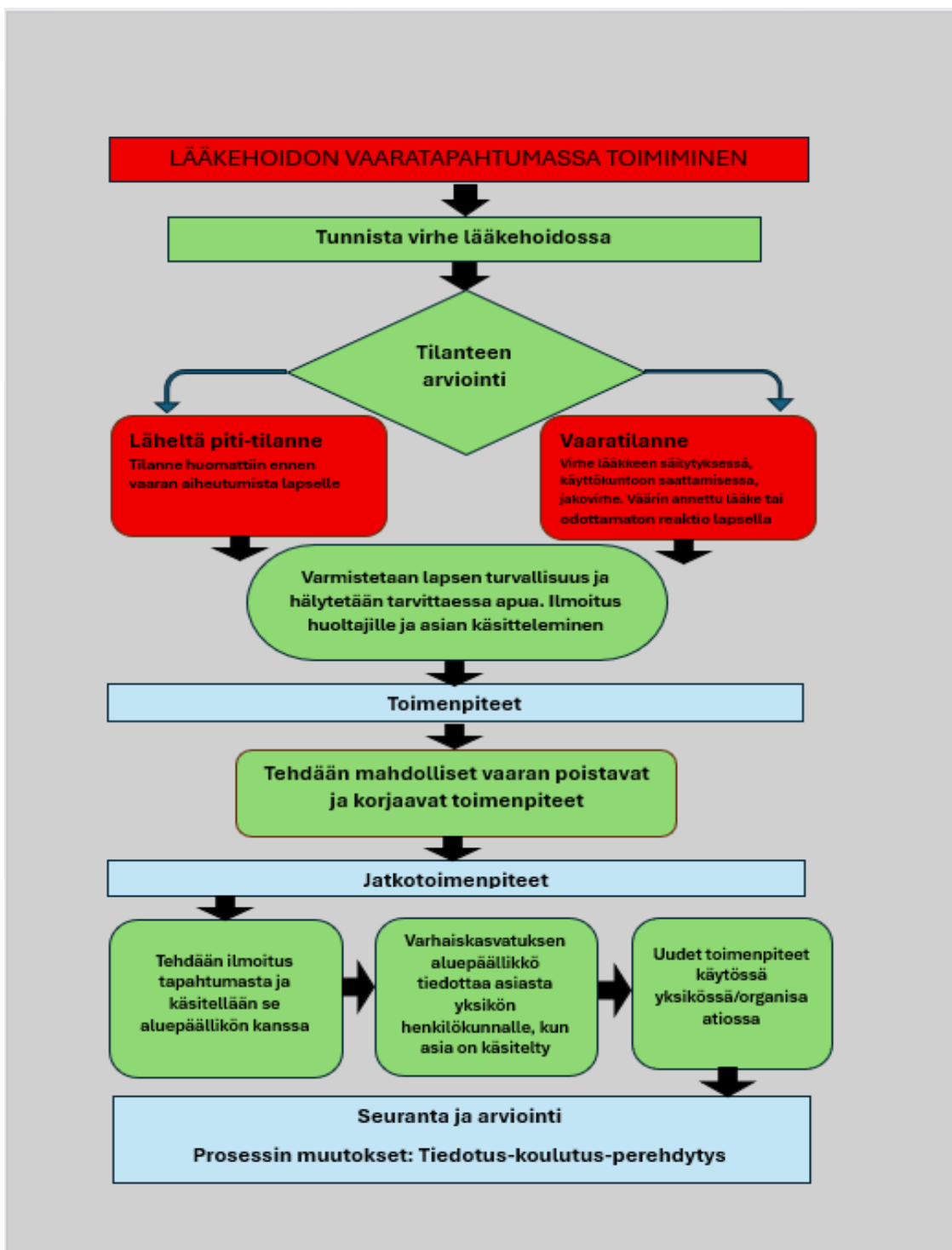
Läheltä piti -tapahtumalla tarkoitetaan vaaratapahtumaa, joka olisi voinut aiheuttaa haittaa lapselle. Tällaisessa tilanteessa haitalta on vältytty joko sattumalta tai siksi, että poikkeama tai vaaratilanne on havaittu ja haitalliset seuraukset pystytty estämään ajoissa. Läheltä piti -tilanteista oppiminen on tärkeää, jotta toiminnassa piilevät riskit pystytään havaitsemaan ja toimintaa kehittämään ennen kuin vakavia haittatapahtumia ilmenee.

Lääkehoitoa toteuttavissa yksiköissä tulee olla selkeä ohjeistus työntekijöille tilanteisiin, joissa lääkehoidossa on tapahtunut virhe. Ripeällä ja oikea-aikaisella toiminnalla voidaan pyrkiä minimoimaan virheellisestä lääkehoidosta aiheutuva haitta. Yksiköissä tulee olla toimintaohje riskitilanteiden varalle ja henkilöstö tulee perehdyttää tilanteissa toimimiseen.

Tilanteessa toimivat ne varhaiskasvatuksen työntekijät, jotka ovat tilanteessa läsnä. Läheltä piti - sekä poikkeamatilanteissa tehdään lääkehoidon vaaratapahtumailmoitus (liite 5) siten, että tilannetiedot jäävät lapsen tietoihin ja tieto viedään anonyymisti eteenpäin myös organisaatio- tasolla.

Haattatapahtumien, poikkeamien, virheiden ja läheltä piti -tilanteiden raportointi on keskeinen osa turvallista hoitoa. Lääkehoidon vaaratapahtumista tehtyjä ilmoituksia ei käytetä yksittäisten tapahtumien syyllisyyskysymyksiin käsittelyyn, vaan tarkoituksena on varhaiskasvatuksessa toteutuvan lääkehoidon toiminnan kehittämisen asiakasturvallisuuden parantamiseksi. Vaaratapahtuman sattuessa se käsitellään mahdollisimman pian, tarvittavat korjaustoimet tehdään viipymättä ja tarvittaessa tiedotetaan koko organisaatiota.

Varhaiskasvatuksen aluepäälliköt seuraavat lääkitysturvallisuuden toteutumista ja vaaratapahtumia, lääkehoitolupien ajantasaisuutta ja koulutusten tarvetta. Vaaratapahtumien kokonaismäärää ja laatua seurataan yksiköiden ja varhaiskasvatuksen hallinnossa ja poikkeamiin reagoidaan tarvittavalla tavalla esimerkiksi perehdytystä kehittämällä tai tiedonkulkua varmistaen.

Lääkehoidon vaaratapahtuman havaitessa on siitä tehtävä vaaratapahtumailmoitus. Haittatapahtumat, poikkeamat, virheet ja läheltä piti -tilanteet kirjataan ilmoituslomakkeelle ja käydään läpi varhaiskasvatuksen aluepäällikön kanssa. Ilmoituslomake jää yksikköön. Vaaratapahtuman käsittelyssä varmistetaan uusien toimintatapojen suunnittelu ja toteutus yksikössä. Tarpeen mukaan vaaratapahtuman perusteella tehdään laajempia ohjeistuksia yksiköihin. Vakavista vaaratapahtumista ilmoitetaan Pälkäneen kunnan sivistystoimen toimialajohtajalle sekä hyvinvointialueen apulaisylilääkäri Merja Hietaselle.

Lääkehoidon turvallista toteutumista voidaan seurata varhaiskasvatuksessa mm. seuraavilla laatumittareilla a) yksikkökohtainen lääkehoitosuunnitelma on olemassa (kyllä/ei), b) yksikkökohtainen lääkehoitosuunnitelma on laadittu moniammatillisesti ja räätälöity yksikön tarpeisiin ja käytäntöihin (kyllä/ei), c) lääkehoitosuunnitelman lukukuitanneiden työntekijöiden % määrä (kokonaisuudessaan/ammattiryhmittäin).

Lääkehoidon vaaratapahtumailmoitusten tekeminen on osa yksiköiden omavalvontaa, ja näin ollen tärkeässä roolissa arvioitaessa hoidon ja hoivan, annetun palvelun laatua ja turvallisuutta. Jokaisessa varhaiskasvatuksen yksikössä tulee kannustaa kaikkia ilmoittamaan mahdollisista vaaratapahtumista.

Lähteet:

- Turvallinen lääkehoito: Opas lääkehoitosuunnitelman laatimiseen, 2021 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-8682-4>
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus laadunhallinnasta ja potilasturvallisuuden täytäntöönpanosta laadittavasta suunnitelmasta, 2011 <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20110341>
- Laki potilaan asemasta ja oikeuksista, 1992 <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920785>

LIITE 1 Yleisimmät lääkehoitoa vaativat tilanteet ja tukimateriaalivinkit

Yleisimmät lääkehoitoa vaativat tilanteet

Anafylaksia

Ampiaisen ja mehiläisen pistot, sekä ruoka – aineet (esim. pähkinät, kala, kiivi – hedelmät) voivat aiheuttaa äkillisiä allergiaoireita, jotka tavallisesti asettuvat itsestään.

Voimakkaat ja nopeasti pahenevat reaktiot voivat kuitenkin uhata henkeä, ja lapsi tarvitsee välittömästi käsivarren tai reiden lihakseen (ei ihon alle) pistettävää adrenaliinia, jotta uhkaava sokki vältetään. Tilan tunnistaa voimakkaasta ihoreaktiosta, kasvojen punoituksesta, pulssin tihentymisestä ja huonovointisuudesta. Hengitys saattaa vinkua ja kiihtyä, ääni käheytyy ja tuntuu vatsakipuja. Jollei adrenaliini-injektoria ole lapsella käytössä, lapsi toimitetaan välittömästi terveyskeskukseen tai soimitaan 112.

- [Adrenaliinikynän käyttö - Terveyskirjasto](#)

Diabetes

Diabeetikkolapsen hoito on yksilöllistä. Diabeteksen hoidosta vastaa erikoissairaanhoito, Tampereella TAYS:n lastentautien yksikkö. Hoitava taho suunnittelee huoltajien kanssa ja yhteistyössä lapsen varhaiskasvatuspaikan kanssa diabeteksen hoidon edellyttämät toimenpiteet ja huomioon otavat seikat varhaiskasvatuksessa. Oma hoitaja on yleensä sairaalan yhdyshenkilö.

Erikoissairaanhoito huolehtii yleensä tarvittavan lääkehoidon ohjauksen antamisesta sekä osaamisen varmistamisesta yhteistyössä huoltajien kanssa.

- [Leikki-ikäisen diabetes – Opas päivähoitoon | d-kauppa](#)

Lasten kuume-kouristukset

Kuume-kouristuksia esiintyy arviolta viidellä lapsella sadasta, tavallisimmin 1–2 vuoden iässä. Vaikka kuume-kouristus muistuttaa epileptistä kohtausta, kyseessä EI ole epilepsia. Kuume-kouristuskohtaus hoidetaan diatsepaami – peräruiskeella.

Lasten epilepsia

Lasten epilepsian hoidosta vastaa erikoissairaanhoido, joka yhdessä hoitajien kanssa arvioi varhaiskasvatuksessa tarvittavat toimenpiteet ja valmiudet. Lapselle laadittavassa yksilöllisessä suunnitelmassa huomioidaan mahdolliset tarvittava kouristuskohtauksen välitön hoito.

- [Etusivu - Epilepsialiitto](#)

Astma

Astma on keuhkoputkien limakalvojen krooninen tulehdus. Sen aiheuttaa virheellinen yliherkkä immuunivaste, joka aiheuttaa keuhkojen toiminnan häiriöitä, kuten tulehduksia ja erityisesti keuhkoputkien ahtautumista, mikä vaikeuttaa sisään - ja uloshengitystä. Keuhkoputkiin muodostuu paksua limaa. Limakalvon reagoinnin taustalla on allergeenien tai mikrobien (virukset, bakteerit) aiheuttamaa tulehdusta, fyysisen rasituksen tai tuntemattomien tekijöiden laukaisemaa pitkäaikaista ärsytystä. Esimerkiksi eläinpölyn, siitepölyn, pölypunkkien, tiettyjen ruoka-aineiden, kylmän ilman, liikunnan ja henkilökohtaisten huolien on todettu laukaisevan astma-kohtauksen.

Astmaa hoidetaan lääkkeillä, jotka otetaan yleisimmin inhaloimalla eli sisään hengittämällä niitä keuhkoputkien limakalvolle, mutta sitä voidaan hoitaa myös systeemisesti verenkierron välityksellä vaikuttavilla tabletteina tai oraali-luoksina. Suoraan keuhkoihin annosteltaessa lääkkeiden vaikutus saadaan helposti rajattua, jolloin sivuvaikutukset pysyvät vähäisinä ja annostus pienenä. Hoito jakautuu keuhkoputkia laajentavaan ja tulehdusreaktiota ehkäisevään. Astman hoidossa tavoitteena on saavuttaa tasapaino hoidossa, jolloin keuhkoputkia laajentavaa lääkitystä tarvittaisiin mahdollisimman vähän. www.allergia.fi

LIITE 2 Lapsen henkilökohtainen lääkehoitosuunnitelma

PÄTKÄNE

Huoltaja vastaa siitä, että lapsen lääkehoidon tarve ja lääkehoidon kannalta kaikki tarvittava tieto on käytettävissä. Huoltaja vastaa myös lapsen henkilökohtaisen lääkkeen toimittamisesta ja tiedon siirtämisestä varhaiskasvatukseen.

Huoltajat tuovat lääkkeet varhaiskasvatukseen annostusohjeineen alkuperäispakkauksessa sekä toimittavat selkeät ohjeet muista tarvittavista toimenpiteistä (esim. ravitsemusohjeet) sekä niiden mahdollisista vaikutuksista varhaiskasvatukseen.

LAPSEN HENKILÖKOHTAINEN LÄÄKEHOIDON TOTEUTUSSUUNNITELMA VARHAISKASVATUSTA VARTEN	
Lapsen nimi:	Syntymäaika:
Huoltajien nimet:	Puhelinnumero, mistä tavoittaa päivän aikana:

TIEDOT LÄÄKKEESTÄ JA LÄÄKEHOIDOSTA			
1 Lääkkeen nimi:		Sairaus, jonka hoitoon lääkettä käytetään	
Annostus ja lääkkeenantotapa	Lääke vastaanotettu Pvm. ja työntekijän nimikirjaimet	Viimeinen käyttöpäivämäärä	Lääkkeen säilytyspaikka
2 Lääkkeen nimi:		Sairaus, jonka hoitoon lääkettä käytetään	
Annostus ja lääkkeenantotapa	Lääke vastaanotettu Pvm. ja työntekijän nimikirjaimet	Viimeinen käyttöpäivämäärä	Lääkkeen säilytyspaikka

Lääkehoidosta tiedotetaan seuraaville henkilöille		
Lääkkeen antajana toimii:	Lääkkeen antajana toimii:	Lääkkeen antajana toimii:
Suostumuksen antajan/lääkkeen antajan allekirjoitus	Suostumuksen antajan/lääkkeen antajan allekirjoitus	Suostumuksen antajan/lääkkeen antajan allekirjoitus
☐ Tarvittava lääkehoidon osaaminen on ajantasainen ja	☐ Tarvittava lääkehoidon osaaminen on ajantasainen ja	☐ Tarvittava lääkehoidon osaaminen on ajantasainen ja

tarvittaessa vaativan lääkehoidon lupa olemassa.	tarvittaessa vaativan lääkehoidon lupa olemassa.	tarvittaessa vaativan lääkehoidon lupa olemassa.
--	--	--

LAPSEN LÄÄKEHOITOON PEREHDYTTÄMINEN
Henkilökunnan perehdyttämisestä lapsen lääkehoitoon vastaa aina ensisijaisesti huoltaja. Perehdytys tehty pvm.
Hoitavan tahon yhteystiedot:
Menettelyt poikkeustilanteissa (esim. retket, liikunta, vuorohoito, päivystysaika, varahoito, sovitun lääkkeenantajan poissaolo):

LÄÄKEHOITOON LIITTYVÄT TOIMENPITEET JA SEURANTA
Muut mahdolliset toimenpiteet (esim. verensokerin mittaaminen):
Seurataan seuraavia oireita:
Huoltajiin ollaan yhteydessä seuraavissa tilanteissa:
Ambulanssi kutsutaan seuraavissa tilanteissa:
Yhteinen sopimus lääkkeen tai lääkkeen antamisessa käytetyn välineen hävittämisestä (huoltajan vastuulla):

Lääkehoidon toteutussuunnitelma on laadittu / 20
Lääkehoidon toteutussuunnitelmaa laatimassa olleet henkilöt:

Nimi	Ammattinimike/koulutus
Tämä lääkehoidon toteutussuunnitelma on laadittu yhteistyössä huoltajan kanssa.	
Huoltajan/huoltajien allekirjoitukset ja nimenselvennykset:	
_____	
Pvm. / 20	
Varhaiskasvatustyöryhmän johtajan allekirjoitus ja nimenselvennys:	
_____	
Tätä lapsen lääkehoitosuunnitelmaa säilytetään (paikka)	
Suunnitelma päivitetään ja lääkehoidon osaaminen varmistetaan vähintään vuosittain ja aina kun lääkehoidossa tapahtuu muutoksia.	
Suunnitelma päivitetään viimeistään Koollekutsuja	
Suunnitelma siirretään siirtymävaiheissa lapsen tietojen mukana varhaiskasvatuksesta esiopetukseen. Siirtämisestä vastaa lapsen huoltaja.	

Lapsen henkilökohtaisen lääkehoitosuunnitelman vuosittainen tarkastelu on tehty eikä suunnitelmaa ole tarpeen muuttaa:		
Päiväys	Nimi	Allekirjoitus

päivitetty 10/2025

Mikäli suunnitelma vaatii päivitystä, täytetään uusi lomake, johon asiat kirjataan.

LIITE 4 Yksikkökohtainen lääkehoitosuunnitelma

PÄLKÄNE

Yksikkö	
Esihenkilö	
Päiväys	

Ryhmä	Lääkehoitoa tarvitsevat (lukumäärä, lhs tehty pvm.)	Vastuuhenkilö	Kenelle vastuu siirtyy poissa- olotilanteessa/ varahenkilö

Lääkkeiden säilytyspaikka ryhmissä:

Ryhmä	Säilytyspaikka	Säilytyspaikan vastuuhlö

Lääkehoitosuunnitelmien/Lääkekorttien säilytyspaikka ryhmissä:

Ryhmä	Säilytyspaikka

Muuta sovittavaa:

päivitetty 10/2025

Yksikkökohtaisen lääkehoitosuunnitelman liitteeksi lisätään vuosittain päivitettävä lista työntekijöistä, joilla on voimassa oleva lääkelupa ja/tai pistoslupa. Liitteessä tulee näkyä luvan myöntämisen päivämäärä ja vanhentumisaika.

LIITE 5 Lääkehoidon vaaratapahtumailmoitus

PÄTKÄNE

Yksikkö	
Lapsen tiedot	
Tapahtuman pvm. ja kellonaika	
Lääkkeen nimi	
☐ Lääkemääräys ☐ Annostelu ☐ Kirjaaminen ☐ Säilytys	
Menikö poikkeama lapselle asti?	☐ Ei ☐ Kyllä
Tilanteen kuvaus:	
Miten tilanne hoidettiin:	
Miksi näin kävi? Mitä olisi voinut tehdä toisin? Parannusehdotus turvalliseen lääkehoitoon:	
Allekirjoitus, pvm. ja nimenselvennys/ kasvattaja	
Allekirjoitus, pvm. ja nimenselvennys/ yksikön johtaja	

päivitetty 10/2025

Lääkehoidon vaaratapahtuma kirjataan ja käydään läpi varhaiskasvatuksen aluepäällikön kanssa. Kopio lomakkeesta lähetetään varhaiskasvatuksen päällikölle. (Alkuperäinen jää yksikköön.)